

Kawowiec

Coffea L.

ANIMAL SCIENCE PRODUCTS
INCORPORATED

Jego nasiona zawierają kofeinę, alkaloid o działaniu pobudzającym.

Nasiona niektórych gatunków kawy zawierają kofeinę, alkaloid o działaniu pobudzającym.

Nasiona te są wykorzystywane do przygotowania parzonego napoju – kawy.

Wierzba biała

Salix alba L.

ANIMAL SCIENCE PRODUCTS
INCORPORATED

Roślina lecznicza: Surowiec zielarski: kora (Cortex Salicis) zawiera flawonoidy, kwasy organiczne oraz glikozydy. Najważniejszym z nich jest glikozyd fenolowy – salicyna. Korę zbiera się z 2 – 3 letnich gałęzi wczesną wiosną, gdy ruszają soki i łatwo jest ją oddzielić od drewna. Korę suszyć można zarówno w ciemnych, jak i jasnych pomieszczeniach. Do celów leczniczych wykorzystywana może być również kora wierzby kruchej, wierzby purpurowej, wierzby pięciopęcikowej i wierzby wiciowej.

Salicyna w soku żołądkowym rozkłada się do alkoholu salicylowego, którego pochodne łatwo wnikają do organizmu. Mają one działanie przeciwgorączkowe i przeciwzapalne oraz przeciwbólowe. Choć dawka salicylanów jest w odwarach z kory wierzbowej niewielka w porównaniu z zawartością kwasu acetylosalicylowego w tabletkach aspiryny, to aktywność biologiczna tych związków jest duża, gdyż zachodzi tu synergizm salicylanów, flawonoidów i garbników. Również działania uboczne, jakie występują przy długotrwałym stosowaniu dość dużych dawek aspiryny, nie występują przy stosowaniu wyciągów z wierzby. Jest to szczególnie ważne przy ewentualnym wysterowaniu choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy.

Ponadto związki czynne zawarte w korze wierzby uszczelniają naczynia włosowate i jednocześnie przeciwdziałają nadmiernej krzepliwości krwi. Zwiększają ilość wydalanego moczu i poprawiają przebieg reakcji oksydoredukcyjnych.

Kora wierzby może być stosowana w przypadkach przeziębień przebiegających z gorączką, gośćcu przewlekłym postępującym, gorączce reumatycznej, nieżytach błon śluzowych przewodu pokarmowego, niezbyt nasilonych biegunkach.

Może być używana w leczeniu miażdżycy ze wzmożoną krzepliwością krwi, zapaleniach żył, a także w przypadkach nadmiernego pocenia się.

Medycyna ludowa używała kory wierzbowej jako środka uspokajającego i ułatwiającego zasypianie, a także w przypadkach nerwobólów, bólów kostnych i stawowych.

Gwajakowiec lekarski

Guaiacum officinale L.

ANIMAL SCIENCE PRODUCTS
INCORPORATED

Rośnie na morskich wybrzeżach tropikalnej Ameryki od Florydy aż po Wenezuelę oraz na Antylach i Wyspach Bahama. Uprawia się go przede wszystkim w Kalifornii, na Florydzie oraz w Kolumbii, Wenezueli, a także na Tahiti i w Dominikanie.

Jest niewielkim drzewem o złożonych liściach, składających się z kilku par skórzastych, jajowatych listków. Jego efektowne, błękitne kwiaty zakwitają zebrane po kilka w pęczkach na szczytach gałązek. Owocem jest mięsista, nieco skórzasta, czerwonawożółta torebka wypełniona czarnymi nasionami.

Drewna gwajakowego używały plemiona indiańskie jeszcze w okresie prekolumbijskim, jako skutecznego środka w leczeniu kiły. W tym właśnie celu sprowadzono go do Europy. Jego ówczesne nazwy świadczą o tym jak wysoko był ceniony. Określano go nazwą świętego drewna (*Lignum sanctum*), drewna życia (*Lignum vitae*) lub drewna błogosławionego (*Lignum benedictum*).

W lecznictwie stosuje się obecnie zarówno drewno gwajakowe (*Lignum Guajaci*) jak i wydzielającą się z niego żywicę (*Resina Guajaci*) o brunatnym, ceglastym lub karminowym zabarwieniu.

Żywicę otrzymuje się również poprzez długotrwałe gotowanie drewna w wodzie. Sprzedaje się ją w formie niewielkich kawałków, których słodkawo-gorzki smak przechodzi stopniowo w ostry i drażniący.

Żywica gwajakowa zawiera wiele substancji leczniczych, takich jak gwajakol, gwajacyna, saponiny i olejek eteryczny bardzo zasobny w azulen, zupełnie jak nasz rodzimy rumianek. Żywica ma również działanie przeciwartretyczne i przeciwkaszlowe. W Polsce wszystkim dobrze znany jest specyficzny smak syropu Guajazyl. Podobny ma likier Campari.

Odwary z drewna i nalewki z żywicy stosuje się przede wszystkim w dolegliwościach reumatycznych i artretycznych. Zaleca się je także jako leki napotne, moczopędne, usprawniające przemianę materii i „czyszczące krew”.

W medycynie gwajakowiec znajduje wszechstronne zastosowanie, dlatego zwany jest też *lignum vitae*, czyli drzewem życia. Np. gumę z drewna gwajakowca używano w leczeniu syfilisu.

